

СПРАВКА

за предложенията, становищата и възраженията, получени при публикуването на Интернет страницата на Министерството на финансите на проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

Подател	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
Елисавета Лоас	Имейлът съдържа общи коментари, без конкретни предложения във връзка с фазата на изплащане на пенсиите от втори стълб	---	От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.
Любомир Христов Институтът на Дипломираните Финансови Консультанти (ИДФК)	Здравейте, Приложено, изпращам становище и ПЕТ предложения за допълване проекта на ЗИД на КСО, утвърдени от Управителния съвет на Института на дипломираните финансови консултанти (ИДФК - http://idfk.org) 1. Чл.167, ал.2 - Право на допълнителна пожизнена пенсия за старост: Да бъде запазен текстът на чл. 167, ал. 2, от действащия в момента Кодекс за социално осигуряване, с който се дава право на пожизнена пенсия от УПФ до пет години преди навършване на възрастта по чл. 68 ал. 1 при наличие на достатъчно средства по партидата за отпускане на поне минималната пенсия за страната.	1. Не се приема	С предлаганите промени в чл. 167 от КСО се предвижда, че правото на пенсия за старост от универсален пенсионен фонд се придобива при навършване от страна на осигуреното лице на възрастта по чл. 68, ал. 1 или до една година преди това. Във връзка с това се предлага и отмяна на § 116 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване (обн., ДВ, бр. 67 от 2003

			г.). Посредством обвързването на правото на пенсия от универсален пенсионен фонд (УПФ) с възрастта по чл. 68, ал. 1 от кодекса вместо с придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст от държавното обществено осигуряване, се запазва възприетият в § 116 подход и се облекчава процедурата по отпускане на пенсия от УПФ, тъй като осигуреното лице следва да докаже единствено навършването на съответната възраст вместо придобито право на пенсия от НОИ. По този начин се създава ясна уредба, с която се третира по еднакъв начин всички осигурени лица. Възприетият подход за пенсиониране до 1 г. по-рано преди навършване на основната пенсионна възраст е в синхрон с чл. 68а, ал. 1 от КСО и също способства за натрупване на достатъчно средства по индивидуалните партии на осигурените лица. По този начин се дава възможност да се реализира и основната цел на осигуряването в УПФ, а именно отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост, вместо еднократно или
--	--	--	--

			разсрочено изплащане на средства по чл. 131, ал. 2 от КСО. В най-голяма степен това е от значение за осигурените лица, започнали трудова дейност преди въвеждането на допълнителното задължително пенсионно осигуряване в УПФ, тъй като в тяхна полза са правени осигурителни вноски и техните средства са носили доходност за кратки периоди. .
	2. Чл.123г - Осигурителни посредници Проектът предвижда задължение за пенсионно осигурителното дружество да консултира осигурените лица при вземането на решения при избор на форма на изплащане на пенсия (§22 от). Осигурителните посредници трябва да притежават необходимите знания, умения, компетентност и опит, за да изпълняват тези функции. Затова, по аналогия с текстовете в Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти се предлага КФН да публикува критерии за оценка компетентността на осигурителните посредници, които непосредствено предоставят информация и консултират осигурените в съответствие с изискванията на чл. 142а. Тези критерии да съдържат освен изисквания за познаване на пенсионните продукти, най-малко и изисквания за компетентност в следните предметни области: - концепция за финансово и пенсионно планиране; - процесът, по който се предоставя консултация по въпросите, предвидени в чл.142а на КСО и	2. Не се приема	2. Със законопроекта се въвеждат изисквания към осигурителните посредници и дейността им, както и задължения за ПОД във връзка с осъществяването на осигурителното посредничество, включително провеждането на предварително и последващо обучение. Необходимо е на първо време да се отчете ефекта от прилагането на предложените изменения, преди да се засилят още в по-голяма степен изискванията към осигурителните посредници. При последващо изменение на закона би могло да се обмисли дали предложението да не се възприеме.

	- етични аспекти при пенсионно консултиране и най-добри практики.		
	3. Чл.169в и чл.169г - Ограничаване на разходите по изплащане на пенсии. В § 57 и § 58 на ЗИД на КСО се описват реквизитите на пенсионен договор и договор за разсрочено изплащане. И в двата случая е необходимо пенсионното дружество да определи и обяви разходите по изплащане на пенсиите. Да бъдат въведени тавани на разходите, свързани с изплащането на пожизнени и срочни пенсии.	3. ---	3. От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.
	4. Гарантиране на допълнителна пенсия от фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване Избралите да се осигуряват в универсални пенсионни фондове (УПФ) отклоняват част от задължителната си осигурителна вноска за пенсия (5 % от дохода си) в УПФ и съответно намаляват осигурителната си вноска за пенсия в Държавното обществено осигуряване (ДОО). Съответно на това и размерът на пенсията от ДОО, на която имат право, ще бъде намален. Това поражда възможност общият им пенсионен доход да бъде намален в случай, че пенсията им от УПФ не компенсира напълно намалението на пенсията им от ДОО, на която биха имали право, ако не се осигуряваха в УПФ. Единственият начин да се гарантират допълнителни пенсии от УПФ – над размера на полагащата им се от ДОО пенсия – е осигурителните вноски в УПФ да са свръх и в допълнение на задължителните вноски в ДОО.	4. Не се приема	4. Първият вариант на предложението променя коренно тристълбовата система като приравнява осигуряването в УПФ на доброволното осигуряване, т.е. да се осъществява само по желание на осигурените. Вторият вариант на предложението – осигуряването в ДОО с пълен размер на вноската да е опцията по подразбиране - изисква да се извърши пълна преоценка на законодателното решение, прието през август 2015 г. (ДВ, бр.61/2015), което не е предмет на настоящия проектозакон. Той има за цел да развие и подобри тристълбовият модел, а не да се променя принципно пенсионната система.

	Предложения: Вариант 1: (предпочитан) Задължителната вноска по част първа от КСО за всички осигурени, независимо от година на раждане, постъпва в пълен размер в ДОО. По избор, осигурените и техните работодатели могат да правят осигурителни вноски извън вноската в ДОО и в УПФ за допълнителна пенсия. Допълнителните осигурителни вноски в УПФ (до определен размер) са освободени от данъци. Вариант 2: (минимален) Промяна в текста на чл. 4б и чл. 4в от КСО в смисъл, че по подразбиране осигурителните вноски за пенсия на започващите да се осигуряват за първи път постъпват изцяло в ДОО, освен ако осигурените не изберат да се осигуряват и в УПФ при намалена осигурителна вноска в ДОО.		
	5. Многофондова система С разочарование се отбелязва, че ЗИД на КСО не въвежда многофондовата система. Осигуреното лице трябва да има възможност да избере рисковия профил на фонда, в който прави осигурителните си вноски, каквато е практиката в страни с традиции в пенсионни фондове с дефинирани вноски. С оглед на това се предлага пенсионно осигурителните дружества, управляващи УПФ, ППФ, ДПФ и/или ДПФПС да предлагат на осигурените в тях лица най-малко по пет фонда с различен рисков профил.	5. Не се приема	5. Въвеждането на многофондовата система не съответства на целите на предложението законопроект. Приема се, че действащият режим следва да се запази с цел натрупване на достатъчно данни, на основата на които в бъдеще да се извърши преценка на ефективността от въвеждането на този модел от гледна точка на поставените спрямо него очаквания.
Петър Попов	Не съм съгласен с това парите, които съм събирал цял живот да стават общи! За тази цел има отделно осигуряване и НОИ, второ НОИ не ни трябва.		От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.

	Искам да получа всичко, което съм събрал, аз или моите наследници. От тук нататък може да се изтъкнат редица доводи защо частното управление е по-добро от държавното, но ще влезем в излишен спор, който е без значение. Моето си е мое и всеки, който ме лишава от него, е крадец!		
Тодор Цолов	Здравейте, Идеята за промени във вторият пенсионен стълб и разделяне на рисковете по различните фази "Натрупване" и "Изплащане", е добра. Има един много важен въпрос, за който бих искал да получа отговор: - Бихте ли споделили, какъв ще е метода за индекситане на пенсиите от вторият пенсионен стълб? / имайки в предвид инфлационният риск, хората са обречени на бедност, ако няма методология за индексирание /	---	От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.
Павлина Василева	Не съм съгласна натрупаните пари от индивидуалните партии за втора пенсия да бъдат обединени в една сметка. Всеки колкото пари е натрупал по сметката си, толкова и да получи, когато се пенсионира. Първия стълб е солидарен, но за втория не съм съгласна да е солидарен. Дефакто аз плащам два пъти за пенсия, така че и да свършат парите по индивидуалната ми партида, то пенсията от първия стълб остава. А дали децата ми ще ме подпомагат како свършат парите от индивидуалната ми партида, си е мой проблем и на децата ми, а не на държавата. Затова аз изразявам несъгласието си за подобно сливане!!!	---	От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.

Мария Георгиева	Най- добър вариант относно събраните средства в индивидуалните партии на хората ,за които е задължително „доброволното" пенсионно осигуряване е да има възможност да ги получи веднага след достигане на пенсионна възраст наведнъж.	---	От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.
Димитър Карагегов - Българско либертарианско общество	Създаването на общи технически пулове в частните осигурителни фондове и елиминиране на индивидуалните партии в периода на изплащане и правото на наследственост по вторите пенсии според проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване публикуван от Министерството на финансите на Република България на 22.04.2016 г. На 22.04.2016 г. Министерството на финансите публикува законопроект за изменението на Кодекса на социално осигуряване, който предлага въвеждането на редица реформи във втория стълб и третия стълб на пенсионното осигуряване в България. Най-радикалната от тези реформи е идеята за създаването на т.нар. общи „технически пулове“, от които да се изплащат пенсиите на всички клиенти на всяко едно частно пенсионно-осигурително дружество. Законопроектът предвижда елиминиране на индивидуалните пенсионни партии в периода на изплащане и вливането на финансовия ресурс, натрупан в тях в един общ пул, по един за всяко едно пенсионно дружество, от който се изплащат пенсиите на всички клиенти на въпросното дружество. Според законопроекта такава реформа означава и загубата на наследственост по втората пенсия, т.е. ако даден клиент на едно частно осигурително дружество	----	От законопроекта отпадат предложенията, свързани с регламентацията на фазата на изплащане.

	почине преди изплащането на пълната сума по неговата партида, остатъкът няма да бъде наследен от неговите легални наследници, а ще остане в общия технически пул на въпросното дружество. Гореспоменатите изменения са нанесени в чл. 121, чл. 131, чл. 192, чл. 213, чл. 243 и чл. 246 в Кодекса за социално осигуряване. В резултат от тези промени, право на наследственост върху пенсиите може да се запази единствено върху евентуални излишъци натрупани по индивидуалните партиди отвъд основната сума необходима за изплащането на гарантираната доживотна пенсия (промените в правата на наследниците са разписани в чл. 245). Мотивите за тази реформа изложени от Министерството на финансите са, че това реструктуриране на индивидуалните партиди в общи пулове е с цел да бъде споделян рискът от преживяване на пенсиите и да бъдат покрити появилите се дефицити във втория стълб на пенсионното осигуряване. Ние, от Българско либертарианско общество не одобряваме въвеждането на подобни промени във втория стълб на пенсионното осигуряване в Република България. Нашето мнение е, че въвеждането на т.нар. „технически пулове“ и загубата на индивидуалните партиди в периода на изплащане на пенсиите е една изключително контрапродуктивна реформа, която подкопава фундамента на частното пенсионно осигуряване. А именно, една такава реформа на практика реструктурира частното осигуряване по модел много близък на този на държавното такова. Загубата на правото на наследственост и		
--	---	--	--

	ограничаването на правото на собственост на клиентите на часните осигурителни фондове върху техните спестявания внесени по индивидуалните им партии би довело до загубата на една от най-отличителните характеристики на втория стълб на пенсионното осигуряване. Цялата идея на това да има втори, частен стълб на пенсионното осигуряване е той да е алтернатива и допълнение на първия, а не просто негово полукопие. Първият осигурителен стълб предоставя на гражданите гарантирани и строго фиксирани доживотни пенсии, но без индивидуални партии, без право на собственост и съответно без право на наследяване на внесените спестявания и съответните пенсии. Вторият стълб пък изпълнява функцията на допълнение към първия, чрез индивидуалните партии, които гарантират правото на собственост на всеки един гражданин върху внесените от него спестявания и съответно правото на наследственост. Ако реформата предложена от МФ бъде приета, частните пенсионни фондове на практика ще трябва да ограничат правото на собственост на своите клиенти върху техните спестявания. Така на практика тези фондове ще бъдат превърнати в половинчата версия на НОИ, защото именно това право на собственост и свободно разполагане със спестяванията, особено в периода на изплащане са най-отличителната характеристика на частното осигуряване в сравнение с държавното. Именно поради тези причини, така предложената реформа задава опасен прецеден и може дори да се превърне в първа стъпка към пълна		
--	--	--	--

	национализация на спестяванията в частните фондове. Що се отнася до дефицитите във втория стълб, които според МФ трябва да бъдат покрити и затова е необходима подобна реформа, те в действителност съществуват само и единствено заради ненужни регулации, наложени върху частните осигурителни фондове от страна на държавата. Кодекса за социално осигуряване включва изисквания за минимална доходност върху всяка една индивидуална партида във всеки един частен фонд. Именно заради неспособността на фондовете напълно да покриват тези изисквания се появяват и въпросните „дефицити“, които в следствие МФ иска да бъдат елиминирани чрез въвеждането на общи „технически пулове“. Тези изисквания обаче са абсолютно ненужни и в действителност невъзможни за изпълнение във всеки един случай. Всеки един частен пенсионно-осигурителен фонд използва спестяванията, внесени в него за провеждането на инвестиционна дейност, чрез която се опитва да осигури дългосрочна възвръщаемост върху индивидуалните партиди на своите клиенти. Тази инвестиционна дейност като всяка една такава, носи със себе си определен инвестиционен риск и този риск никога не може да бъде напълно елиминиран. Инвестиционната дейност, която всеки един частен фонд предприема може и да осигури, а може и да не осигури възвръщаемост по спестяванията на неговите клиенти, която е достатъчно висока, за да покрие изплащането на пълна доживотна пенсия.		
--	--	--	--

	Накратко, клиентът на един частен осигурителен фонд няма как да има 100% сигурност, че възвръщаемостта върху неговите спестявания ще е достатъчно висока, за да покрие изцяло неговите пенсионни нужди. В реалният свят нито една инвестиция не носи гарантирано и безрисково фиксирано ниво на възвръщаемост и спестяванията внесени в частен пенсионен фонд не са изключение. В този ред на мисли би трябвало да е пределно ясно, че изискванията за минимална доходност по индивидуалните партии в частните пенсионни фондове, разписани в Кодекса за социално осигуряване са абсолютно неадекватни. Поради самото естество на инвестиционната дейност, с която се занимават частните осигурителни фондове, тези изисквания няма как да бъдат напълно изпълнени от всеки един фонд по всяко едно време и следователно такъв тип „дефицити“ почти винаги ще могат да бъдат открити в поне някои от пенсионните дружества. Именно затова изискванията за „минимална доходност“ са абсолютно ненужни и противоречат на самото естество на частното осигуряване – то няма как да гарантира 100% сигурна и фиксирана възвръщаемост, по идея това всъщност е функция на държавното. Това, което частното осигуряване трябва да гарантира е правото на собственост на клиентите на пенсионните фондове върху техните спестявания, както в периода на натрупване, така и в периода на изплащане. Това е най-важната функция на втория пенсионен стълб и именно тя трябва да бъде най-строга пазена.		
--	--	--	--

	В заключение, ние от Българското либертарианско общество смятаме, че създаването на общи технически пулове в частните пенсионни фондове и елиминирането на индивидуалните партии и правото на наследяване по пенсиите в периода на изплащане, предложено в проекта за изменение на Кодекса за социално осигуряване е: 1) Една изключително контрапродуктивна реформа, която би подкопала отличителните характеристики на задължителното частно осигуряване в България и би го превърнало в едно подобие на държавното. 2) Една ненужна реформа – дефицитите, която тя има за цел да покрие всъщност са „проблем“ само и единствено, ако смятаме, че частното пенсионно осигуряване трябва да функционира по същия начин като държавното и да предоставя същата сигурност и фиксирана възвръщаемост. Като алтернативно на тази реформа от Българското либертарианско общество предлагаме в Кодекса за социално осигуряване да бъдат внесени следната поправка: изискванията за минимална доходност върху индивидуалните партии да бъдат напълно премахнати. По този начин противоречията във втория стълб на пенсионното осигуряване в България биха били напълно елиминирани и една таква реформа би въвела нужният баланс между условията, предлагани от задължителното държавно и частно осигуряване. Вторият стълб трябва да е пълноценно допълнение и алтернатива към първия, а не просто негово половинчато копие. Докато първият стълб гарантира изплащането на		
--	--	--	--

	фикси́рани и доживотни пенсии, но без индивидуални партиди и съответно без право на собственост и наследяване по индивидуалните спестявания, вторият стълб трябва да гарантира именно правото на собственост и наследяване, чрез индивидуални партиди, но същевременно без гаранции за изплащането на фикси́рани доживотни пенсии, поради постоянно съществуващия инвестиционен риск. В действителност няма как един стълб да гарантира хем изплащането на фикси́рани доживотни пенсии, хем пълното право на собственост върху индивидуалните спестявания на всеки един осигуряващ се гражданин. Именно затова система, в която един стълб гарантира едното, а втори другото е най-добра и именно към нея трябва да се стремим. Това означава допълнително разграничаване, а не уеднаквяване на структурата и функционирането на първите два стълба на пенсионното осигуряване у нас.		
--	---	--	--